

Szerkesztőségi iroda:
Nagyberek,
Zápolya-utca 1-és szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagyberek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Égész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagyberek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 143 szám.

Hétfő, június 26.

Torontáli orvosok gyűlése.

Nagyberek, június 26.

A torontálmezei orvos-egyesület, mint az O. O. Sz. fiókja tegnap délelőtt 10 órakor dr. Plechl Szilárd megyei főorvos elnöklésével rendes évi közgyűlést tartott. A közgyűlésen, mely a vármegyeház nagytermében folyt le, a következő orvosok vettek részt: dr. Haidegger Lajos, dr. Weiserschan József, dr. Kuszing János, dr. Nónay Pál, dr. Iványi Mór, dr. Steiner Gyula, dr. Guttman Jakab, dr. Petrovics János, dr. Vértesi Izsó, dr. Braun Gyula, dr. Grünwald Adolf, dr. Jarom Adolf és Fischer Regina szigorló-orvos.

Dr. Plechl Szilárd elnök üdvözlővén a megjelenteket, az ülést megnyitja, majd élénk színekkel eseteli az orvosok jelenlegi helyzetét. Megemlékszik még arról a szomorú tényről, hogy a vármegye orvosi kara nem támogatja eléggé az egyesületet, dacára annak, hogy az egyesület az orvosi kar tekintélyének emelésén fáradozik s megélhetést, jövőt igyekszik biztosítani az orvosok számára, miért is felhívja az orvosokat, hogy támogassák az együletet, tartsanak ki híven mellette, mert elvégre is az ő érdekükben áll, hogy az felvirágozzék, mert egyedül csakis az orvosi kar érdekeit szolgálja. Miután egy jobb jövő reményébe vetett hitének ad kifejezést, felhívja az egyesület titkárát, olvassa fel az évi jelentést.

Dr. Kuszing János titkár a következőkben számol be az egyesület múlt évben kifejtett működéséről:

Tekintetes közgyűlés!

Ismét elmúlt egy év, mely után orvosegyesületünk működésének eredményéről referálnom kell. Sajnos, csak panaszhangon ismételhetem, hogy egyleti életünk mindinkább pang a tagok nemtörődömségénél fogva, úgy hogy összesen csak 84 tagunk van, akik meglehetősen rendszeresen fizetik tagsági díjaikat, míg a többiek (nem fizetés véget) a tagok soraiból törölni kellett.

Vármegyénkben letelepedett kartársak majdnem felerésze nem tagja egyesületünknek, ami leginkább ama nagy elkeseredettségnek tulajdonítható, hogy sem az állam, sem a társadalom az orvos helyzetének javításával nem törődik s így a nagy anyagi gondok szinte ellenségévé teszik őt az állam, társadalom, sőt kartársaival szemben is. A legnagyobb baj azonban az, hogy összetartás nincsen és ennek hiányában soha helyzetünkön javítani nem fogunk és megélhetésünk napról-napra rosszabb és rosszabb lesz. Az államtól hiába várunk orvoslást, azért legyünk összetartók s ha így megerősödünk, javíthatunk helyzetünkön, szem előtt tartva különösen az államtól való függetlenségünket, melyet leginkább biztosítani törekedjünk. Maradjunk tehát az O. O. Sz. nek hő támogatói, mivel csak így válhatunk egy nagy társadalmi tényezővé és biztosíthatjuk jövő nemzedékünknek megélhetését.

A torontálvármegyei orvosegyesület, mint az O. O. Sz. fiókja, az idén is bocsatott ki egy felhívást buzditás céljából, valamint több ízben felhívta a hátralékosokat tagsági díjaiknak befizetésére s miután többen évek óta hátralékban maradtak, a választmány törölte azokat, úgy hogy csak 84 tag után 168 korona küldhető a központnak. Új tag belépett 2, míg 3 meghalt és 8 elköltözött más vármegyébe. Az év folyamán 83 drb nyert elintéztést; azonkívül tartott 2 határozatképes választmányi ülés és 5 értekezlet, mely értekezletek többnyire a tüdővészellenes-egyesület megalakítása végett tartottak. Ez utóbbi egyesület alapszabályai háromszor küldettek fel és csak az idény hagyatták jóvá. Szeretreméltó elnökünknek köszönhető az is, hogy a torontálvármegyei tüdővészellenes-egyesület f. évi május hó 28-án valóban meg is tartotta alakuló közgyűlését. A választmányi ülések alkalmával következő tárgyak fordultak elő: 1904. szeptember 15-én ünnepelte egy buzgó és emberszerető kartársunk, dr. Petrovics János párdányi járásorvos orvosi működésének 40 éves jubileumát, mely alkalommal egyesületünk testületileg résztvett.

Dr. Haidegger Lajos kórházi igazgató-főorvos indítványa folytán a budapesti orvos-fiókszövetség mintájára 1000 drb orvosszámla nyomtatott, melynek darabja 1 fillérért kapható s az így befolyó összeg az orvos-egyesület alapja javára folyó.

Ez év elején meghalt Nagybecskerekben dr. Mandrovics Pál kartársunk, akinek temetésén egyesületünk szintén testületileg vett részt.

Azonkívül tárgyalatott dr. Turán Bódog kartárs urnak az O. O. Sz.-hez beadott ajánlata, az O. O. Sz. gazdasági alapon való átalakulása iránt. A választmány határozatilag kimondta, hogy egyelőre bevárjuk a dr. Koreck Gy. és dr. Katona József urak által kidolgozott pragmatikát, mely ezidő szerint a belügyminisztériumban van és törekedjünk ennek fejlődését előmozdítani és érvényt szerezni, tehát a dr. Turán Bódog-féle indítványt mellőzzük; miért is kérjük a választmány határozatát elfogadni.

Az országos statisztikai hivatal a baleset-bejelentések után 58 korona 60 fillért küldött az orvos-segélyalap javára, mely összeg az orvos-egyesület alapjához csatoltatott. A nemzetközi alkoholizmus elleni kongresszusra egyesületünk is kapott meghívót és ha valaki részt óhajt venni, úgy az forduljon dr. Stein Fülöp urhoz, Budapest, IV. Központi városház, mint a kongresszus elnökéhez.

Múlt hóban a D. M. K. E.-től is kaptunk meghívót, Szeged városában felállítandó internátus alakuló közgyűlésére, mely közgyűlésen dr. Nónay Pál ur vett részt az egyesület nevében s ő lesz szíves referálni erről.

Végül egy szomorú közeleltséget vélek teljesíteni, amidőn a közgyűlés belegezésével igen tisztelt elnök urunk szeretett fiának, dr. Plechl Kálmán antalfalvai községi orvosnak elhalálása alkalmából legszívesebben és legmélyebben részvételünket fejezzük ki.

Midőn mindezeket a tek. közgyűlés elé tudomásvétel végett és sorrendi tárgyalás céljából előadom, nem mulaszthatom el ismételt szívhöz szólni, hogy mutassanak több jóakaratot egyesületünk iránt.

Ugyancsak bejelenti még a közgyűlésnek, hogy dr. Tószögi Aladár törökbecsei járásorvos ez év szeptember havában üli meg orvosi működésének 40 éves jubileumát, amelyen az egyesület testületileg vesz részt.

Miután a közgyűlés a titkári jelentést teljes mértékben elfogadta, dr. Vértesi Izsó indítványozza, hogy az egyesület tegyen lépéseket az iránt, hogy a körorvosok látogatási díja rendeztesse. Az indítványt kiadták a választmányoknak.

Most dr. Iványi Mór pénztáros jelenti, hogy tegdíjakban az elmúlt évben befolyt 5403 korona, pártoló tagsági díjakban 32 korona, a közp. statisztikai hivataltól érkezett 185 korona 62 fillér, az orvos-segélyalap javára befolyt 510 korona s így a bevétel a kamatokkal is beleszámítva 6130 korona és 94 fillér. A kiadás 3615 korona 59 fillér s így a tiszta jövedelem 2515 korona és 35 fillért tesz ki.

Ezután dr. Nónay Pál beszámol a szegedi internátus ügyéről. Előadja, hogy Szegeden, a D. M. K. E. segítségével egy fiuinternátus alakult, a mely már javában épül. Az internátusban a megyebeli jegyzők és orvosok gyermekei fognak elhelyezést nyerni. Az internátusba 200 növendéket vesznek fel s 100 ingyenes helyet létesítenek, míg a legmagasabb díj évenként 40 korona lesz. A közgyűlés ezt a jelentést is tudomásul vette, majd elhatározták, hogy az egylet egyelőre tekintet ama tervétől, hogy más nyugdíjintézetbe vétesse fel magát, hanem bevárja a nyugdíjintézet 10 éves fennállását s csak ha látni fogják, hogy a nyugdíjintézet egymagában nem képes prosperálni, csak akkor igyekeznek majd valamely más testület nyugdíjintézetébe bejutni.

Dr. Kuszing János bejelenti még, hogy a nyugdíjgyeletnek jelenleg 62 tagja van. Ezután a folyó ügyek elintézésére került a sor, végül pedig az elnök összetartásra kéri az orvosokat s ezzel a közgyűlés véget ért.

Délben a kaszinóban társasbéd volt, a melyen számos pohárköszöntő hangzott el.

A nagybecskereki közig. tanfolyam.

Nagyberek, június 26.

A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam 1905/906. tanévének megnyitására a következő értesítést tettük:

A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam 1905/906. tanévére a felvétel Nagybecskerekben folyó évi augusztus hó 26—31. között fog megtörténni. Ezen idő alatt lehet jelentkezni, a mely alkalommal következők igazolándók:

Az, hogy az illető:

a) a főgimnázium vagy főreál iskola nyolc osztályát vagy ezen középtanodákkal egyenrangú más középfokú iskolát, vagy megfelelő katonai tanintézetet sikeresen végzett;

b) az iskolai tanulmányok befejezése után valamely község jegyzői (községi vagy körjegyzői, vagy rendezett tanácsu városi jegyzői) irodában mint aljegyző (segédjegyző, jegyzősegéd), jegyzői irnok, vagy jegyzőgyakornok legalább egy évi gyakorlatot töltött;

c) az állam hivatalos nyelvét szóval és írásban bírja;

d) feddhetetlen előéletű.

A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam bentlakással egybekötött tápintézetben van összekötve. A tápintézet 50 személyre teljesen be van rendezve. A tápintézetben vannak teljes fizetéses és kedvezményes helyek.

Teljes fizetéses havi 30 korona. Ezen kívül havi 25, 20, 15 és 10 koronás, valamint 15 teljesen ingyenes hely van. Ezen havi díjazásért: lakás, fűtés, világítás, reggeli, ebéd és vacsora jár.

A tápintézeti vállalkozó köteles:

reggelre minden bennlakónak 3 deciliter tejeskávével megfelelő cukorral és zsemlyével;

ebédre három tál ételt, mely állhat: a) marhahús levessből, a melybe elegendő tészta-neműt, burgonyát, vagy hüvelyeset kell befőzni; b) 15 dekagramm marhahusból megfelelő környezettel és mártással, vagy egy tányér vastagétel 1/2 kiló sült hússal, vagy egy tányér paprikás, benne főtt burgonyával vagy tésztaival; c) egy tányér sült vagy főtt tészta;

vacsorára, ha délben két tál busétel volt, egy tányér sült vagy főtt tészta, ha délben csak egy busétel volt, akkor 1/2 kiló sült húst, egy tányér felmelegített vastagétellel vagy ugyanannyi környezettel, esetleg salátával, vagy végül egy tányér paprikást (gulyást) benne főtt burgonyával kiszolgáltatni.

A tápintézet felett állandó felügyelet gyakoroltatik.

Az élelmezést a kirendelt előadó ellenőrzi.

A tápintézetbe való felvétel iránti kérvényeket célszerű még augusztus első napjaiban beküldeni Nagybecskerekre az igazgatóságokhoz, hogy a beosztás kellő időben és az egyesek vagyoni viszonyainak megfelelően történhessék. Aki kedvezményes helyet akar elnyerni a tápintézetben, a bélyegtelen kérvényhez mellékelje a saját és szülei vagyoni viszonyait feltüntető községi bizonyítványt.

A tápintézetben külön tanuló terem áll rendelkezésre. A szegényebb sorsu ifjak az intézet nagy könyvtárából tankönyvekkel is elláthatnak, a melyeket azonban a tanév végével vissza kell szolgáltatni. A tápintézetben elhelyezett növendékek az intézeti orvos részéről ingyenes gyógykezelésben részesülnek.

Aki tandíjmentességet kíván elnyerni, ez iránti bélyegmentes kérvényét a saját és szülei vagyoni viszonyait feltüntető bizonylattal felszerelve nyújtsa be.

Az évi tandíj 40 korona, mely összeg fél-évenként 20—20 koronás részletekben előre fizetendő.

Jankó Agoston

alispán.

a nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam igazgatója.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Június 28. Gyermekeknap a nőegyleti ovodában délután 5 órakor.

Julius 10. Közig. bizottság.

— Papszentelések. Mint Temesvárról jelentik, Németh József fölsz. püspök szombaton a szeminariumi templomban Mihajlovich Gyula végzett theologusra adta fel a négy alszerpapi rendet. Hétfőn a püspök Járossy Dezső, Mihály Gyula, Martin Aurél és Herresbacher Dénes hittanhalgatókat szentelte föl subdiakonussokká, akik szerdán diakonussokká és pénteken papokká szenteltetnek.

— **József Ágost főherceg köszönete.** Említettük, hogy dr. Dellimanics Lajos főispán a torontálmegyei tűzoltó-szövetség nevében táviratot intézett József Ágost főherceghez, a melyben részvétét fejezte ki fenséges atyja, József kir. herceg elhunytá felett. A táviratra most a következő sürgöny érkezett:

Dellimanics Lajos főispán urnak
Nagybecskerek.

Méltóságod, valamint a torontálmegyei tűzoltó-szövetség szives részvétét ő cs. és kir. fensége, József Ágost főherceg ur kegyesen és legjobban köszöni.

Gróf Batthány Béla,
kamarás.

— **Az iparhatóság ülése.** Nagybecskerek város tanácsa, mint első foku iparhatóság szombaton délelőtt dr. Perisics Zoltán polgarmester elnöklésével ülést tartott, a melyen Grünbaum Frigyes és Grünbaum Arnoldnak férfi, női, divat és háziiparáru, valamint szabó és szövőiparra, Vancsó Mihály pedig fényképészetre kapott iparendélyt. Törles ez alkalommal 1 volt. Az iparhatóság ezenkívül még több folyó ügyet is intézett el.

— **Jogi szigorlat.** Mint értesülünk, Tóth Rezső és Borsodi Lajos a napokban tették le szép sikerrel Kolozsváron az első jogi szigorlatot.

— **Esküvők.** Dr. Fleisch Sándor óbessenyői községi orvos július hó 4-én vezeti oltárhoz Klein Matild kisasszonyt a budapesti Rombach-utcai templomban.

Groszmann Arnold szegedi magánhivatalnok folyó hó 29-én tartja esküvőjét a törökkanizsai izr. imaházban Csillag Adél kisasszonnyal, dr. Csillag Mihály törökkanizsai orvos leányával.

— **Mulatság.** A nagybecskereki szerb jótékony négyzet tegnap este a Korona-szállodában sikerült nyári mulatságot rendezett, a melyen megjelent dr. Dellimanics Lajos főispán és neje is. A jelen voltak közül a rendezőség a következőket jegyezte fel: Asszonyok: Kéler Ákosné, Venovics Mihályné, dr. Petrovics Szvetozárné, dr. Kiró Döméné, dr. Jankovics Milánné, Mucsalov Ivánné, Popovics-Péci Szilárdné, Terzin Zsivkóné, Turinszki Tódorné, Jacoby Hermanné, Demetrovics Dusánné, Juliusz Lipótné, Boskovics Jánosné, Fuka Sebóné, Mike Flóriánné, dr. Gyorgyevics Milosné, Pánics Dánielné, Kupuszárovics Miklósné, dr. Pánics Mladenné, Pérics Áronné, Mihajlovics Sándorné, Zavisics Jánosné. Leányok: Bakalovics Dóra, Venovics Zórka, Gyorgyevics Danica, Jankovics Darinka és Ilona, Sztraity Zogorka, Olyán N. (Crepaia), Vilovszki Mária, Sztaity Marica, Sztaity Milena, Pérics Vukoszava és Mária, Szmederevacz Katika, Zavisics Natália, Dimitrievics Mariska. A program első része tréfás árverés és tombolából állott, a mely után megkezdődött a tánc, a mely a legjobb hangulatban reggelig tartott.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, Opreán György valkányi gör. kel. román plébános 83 éves korában meghalt. A megboldogult 62 éven át volt Valkány plébánosa s bár 12 évvel ezelőtt teljesen megvakult, István fia segédlete mellett még a legutóbbi időben is elvégezte az egyházi szertartásokat; fia ugyanis 15 év óta mint káplán működött atyja oldala mellett. Az elhunyt lelkész egyike volt a legműveltebb román papoknak, aki vallási türelmességéről és hazafias érzelmeiről messze ismeretes volt. Az ő közbenjárása tette lehetővé, hogy a tiszta román nyelvű Valkány községben magyar tannyelvű községi iskolát állítottak fel. Az öreg papot folyó hó 19. napján temették el Valkányban nagy részvét mellett. A boldogultban Opreán Aurél törökkanizsai községi jegyző édesatyját gyászolja.

— **Földrengés Torontálban.** A vármegyéből több helyről földrengésről kapunk híreket. Így Szerbszentmártonról írják lapunknak, hogy ott tegnap reggel negyed 6 órakor délről jövő északnyugatnak tartó közepes erejű földrengés volt. A földrengés 4—5 másodpercig tartott. — A földrengésről Magyar-Ittebéről is hírt adnak. Itt fél 6 óra tájban érezték a rengést három lökésben, melyek közül az első meglehetősen erős volt. A földrengés azonban sehol sem okozott kárt.

— **Bimbóhullás.** Sulyos csapás érte Hausner Achilles cs. és kir. őrnagyot. Ugyanis mint őszinte részvétellel értesülünk, Marcell nevű két éves kis fiacskája szombaton meghalt. A kis ártatlanságot tegnap délután temették el. A mélyen sujtott szülők iránt városszerte nagy a részvét.

— **A halál jegyese.** Szomorú eset történt Józseffalván. Tószegi Illés községi esküdt Anna nevű leánya két hete esküdtöt örök hűséget

Turu Mihály fiatal gazdának. Régotha szerették egymást a fiatalok, meg is volt az eljegyzés már régen, de a leány szülői halogatták az esküvőt. Leányuk már másnak volt jegyese: a fagyoskezü halálé. Tüdővészben szenvedett a leány s völegénye, szülői jól tudták, hogy az esküvő izgalmi csak megrövidítenék amugy is megszámlált napjait. Án a leány nem engedett. Nagy fénynyel, vígsággal folyt hát le két héttel ezelőtt az esküvő. Szólt a muzsika, rikoltott a lakodalmas népség, csak a szülők s a völegény hullattak keserű könyeket titokban a fehér menyasszony szomorú sorsán. A szerelmes asszony boldogsága nem tartott sokáig. Tegnapelőtt elszenderült férje karjai között, csendesesen, örökre. S a minapi esküvő népe kisirt szemmel, szomorúan kísérte utolsó útjára a boldogan elhalt szerelmes asszonykát.

— **Évzáró vizsga.** Partos községi áll. elemi népiskolában, mint lapunknak írják, folyó hó 21-én folyt le az évzáró vizsgálat. Partos község java része román, de olyan szépen, szabatosan feleltek édes hazai nyelvünkön a növendékek, hogy azt ritkán lehet valahol tapasztalni. A szép siker Zappé János állami tanító szorgalmát, lelkiismeretességét és szakavatottságát dicséri. A vizsga végén Sváb Mihály offszenicai plébános, gondnoksági elnök megdicsérte a tanítót s köszönetet mondott neki szorgalmáért és kitartására buzdította, a tanulókat pedig engedelmességre Isten, király és haza iránti szeretetre. A tanuló-sereg azután énekszó mellett kivonult a tanteremből az udvarba, ahol tornáztak. Majd „Isten áldd meg a magyart”, a „Himnusz”, „Kossuth Lajos azt üzenté” s sok más hazafias ének mellett fejezték be az örvendetes napot. Megemlítették még, hogy a katonai gyakorlatok nagyon szépen sikerültek. A gyakorlatok vezetését a tanító Mathó András V. osztálybeli tanulóra bízta, ki ezeket legnagyobb pontossággal végeztette tanuló társaival.

— **Agyontiport csecsemő.** Borzasztó módon pusztult el a mult napokban Klicskovics Szvetozár aracsai földműves 3 hónapos leánykája, Branka. Klicskovics egész háza népével mult hétfőn kocsin ment ki a földjére kukoricát kapálni s két gyermekét a kocsin hagyta s csakis a kis szopós leánykáját tette anyja a kocsin alá, hol a nap perzsenő hősege ellen jobban meg volt védve. Klicskovics lovat a kocsin hátuljához kötötte s nejevel együtt pedig szorgalmasan kapálgatta a kukoricát. Klicskovicsné több ízben ment a kocsin s a gyermeket csendesesen alva találta. S miután így rendben volt minden, folytatta munkáját. Egy ízben a midőn ismét a szopós gyermekéhez ment Klicskovicsné, rémülten vette észre, hogy csecsemője arca egészen véresre van marcangolva s a gyermek mozdulatlan. Amint Klicskovicsné a gyermeket felemelte, látta, hogy már nem él. Klicskovicsné holt gyermekét haza vitte és a szerencsétlenséget bajelentette a község-házán, a honnét az eset a nagybecskereki kir. ügyészség tudomására hozott. Az erre megindult vizsgálat azt derítette ki, hogy a kocsin derekához kötött lovakat a legyek bántották s ennélfogva azok nyugtalanokdáltak úgy, hogy elrángatták a kocsit s eközben agyontiporták a csecsemőt.

Színház és Irodalom.

* **Polgár Károly szintársulata** most fejezte be Módoson előadásait. Az ottani „Módos” című lap a következő lelkes szavakkal bucsuzik el a szintársulattól:

Thália templomának kapui bizonytalan időre ismét bezárultak és szomorú tapasztalatokkal, anyagi veszteséggel, de annál nagyobb erkölcsi haszonnal távozott tőlünk Polgár igazgató a legkényesebb igényeket is kielégítő társulatával. Szinte rosszul esik arra gondolni, hogy e nemes ambíciós, művészi becsvágyu társulatot egy évig nem láthatjuk, hallhatjuk s nem gyönyörködhetünk élvezetes előadásaiiban. A rövid 12 napos időnyben a főváros színpadain nagy sikert aratott darabok kerültek a legjobb szereposztásban és előadásban színre és köszönettel tartozunk Polgár igazgatónak a ritka művelzetért, amelyben részünk volt.

Itt említjük meg, hogy Módosról Zentára mentek Polgárék s most ott tartanak előadásokat.

* **Az Arany János-társaságból.** A temesvári Arany János-Társaság, június hónap 28-án, szerdán délután 5 órakor, az állami főreáliskola dísztermében felolvasó-ülést tart. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Magyar népdalok. Irta és felolvasa Dóczy József r. tag. 3. Temesvár

színeszetének multjából. Székfoglaló. Irta és felolvasa Bellai József r. tag. 4. Epigrammák. Irta Bergmann Ágost r. tag. Felolvasa Mészáros Jenő r. tag.

* **A lélek megsemmisülésének,** a nirvánának az elérése volt Buddha tanainak az alapja. Amikor a lélek annyira jut, hogy többé semmi vágy nem ösztökéli, akkor halála után nem tér többé vissza a földre, hanem belemerül a megsemmisülésbe, ahol nincs szenvedés. Amíg a lélek a földi élet alatt a vágy ki nem hal, addig a lélek folyton visszatér, új alakban és újra szenved. Ez a Buddha-vallás alapeszméje, melyet érdekesen ismertet a Világ Történelme 6 heti száma, mely a hindu világ életét, történetét és szokásait írja le. A Világ Történelmeből kívánatra ingyen küld mutatványszámot a Világ Történelme kiadóhivatala, Budapest, VI. Aradi-utca 8.

* **A Pesti Hírlap** napról-napra legnagyobb terjedelemben, minden más lapnál gazdagabb tartalommal jelenik meg, tehát legjobban megéri az árát. Nagy elterjedtsége folytán a hirdető közönség is legtöbb hasznát veszi, amit bizonyít hirdetéseiinek, köztük az apró hirdetéseknek rendkívüli mérvben való fölszaporodása. A szerkesztőség a félévi forduló alkalmából a jövő negyedre a nagyon kedvelt amerikai büntügyi regények mellett érdekes eredeti regényt is helyez ki látásba. Aki — habár havonként is — júliustól kezdve felévig egyfolytában nem tartja a lapot, elesik a Pesti Hírlap közismert és közkedvelt karácsonyi ajándékától: a Pesti Hírlap nagy képes naptárától, mely évről-évre gazdagabb tartalommal és szebb kiállításban jelenik meg. Van a Pesti Hírlapnak más kedvezménye is: a Divat Szalon, ez a pompás és kiténően szerkesztett divatlap hölgyeknek, melyet a Pesti Hírlap előfizetői feláron rendelhetnek meg. A Pesti Hírlap ára egy óra 2 kor. 40 fillér, 2 óra 4 kor. 80 fillér, negyedévre 7 kor., félévre 14 korona. A Divat Szalonnal együtt negyedévre 9 kor., félévre 18 korona. A kiadóhivatal, honnan mutatványszámokat is lehet kérni: Budapest, V., Váci-körút 78.

* **Az Amatőr.** Harmadik évnegyedét zárja le „Az Amatőr” most megjelent 18 ik száma. Az Amatőr híven kitűzött programjához, kitűnő esztétikai és szakcikkeivel, szebbnél-szebb, igazán művészi illusztrációival fontos missiót teljesít egy — nálunk még kevésbé fejlett, de a külföldön már virágzó — új művészetnek meghonosítása, terjesztése és főleg művészi irányba való terelése tekintetében. Az Amatőr előfizetési ára negyedévre 3 korona 50 fillér. Mutatványszámot ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal, ha eziránt hozzá (Budapest, VII., Király-utca 89. sz. alá) fordulnak.

* **Mesemondó** négy száma jelent meg eddig a Ráskai Ferenc szerkesztésében megjelenő képes gyermeklapnak. A lap hihetetlenül gyors elterjedése eléggé igazolja, hogy ilyen jó és olcsó lapja a gyermekvilágnak egyáltalában nincsen. A szerkesztőn kívül, aki Kossuth Lajos arcképe címmel regényes történetet ír a szabadságharcból, Lux Terka, Sas Ede, Nagy Endre, Alba Nevis, Pásztor József, Ámon Ottó, irtak az eddigi számokba szebbnél-szebb verseket, meséket és történeteket. Máris kedvenc állandó alakja a lapnak Szájas Gyurka és Mucsal Jánoska, akik hétről-hétre kalandjaikról számolnak el; ezenkívül mindenféle apróság, gazdag rejtvény-rovat, szerkesztői posta teszi élvezetessé a Mesemondót, amelynek előfizetési ára negyedévre 1 korona. Megrendelő a kiadónál: Karczag Dezső, Budapest, VI., Váci-körút 55.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

Andrássy nyilatkozata

Budapest, június 26. (A „Torontál” eredeti táv.) Andrássy Gyula gróf mai nyilatkozatában megcáfolja azt a hírt, mintha ő a függetlenségi párt nélkül új választással többséget akarna szervezni, a mellyel azután a válság ügyét elintézné.

Új választások.

Budapest, június 26. (A „Torontál” ered. távirata.) Politikai körökben hire jár, hogyha szeptember 15-ig nem szanalódik a helyzet, okvetlenül új választás fog következni, úgy, hogyha kell, folyton új választást csinálnak egy 67-es alapon álló kormánynak.

Ausztria és a kereskedelmi szerződés.

Budapest, június 26. (A „Torontál” ered. távirata.) Bécsből sürgönyzik, Ausztria a kereskedelmi szerződéseket függetlenül tárgyalni fogja.

Mária Jozefa főhercegnő Sopronban.

Budapest, június 26. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Sopronból sürgönyzik, Mária Jozefa főhercegnő ma ideérkezett az itteni nyomorék gyermekek intézetének felavatására. A felavatás után, amely nagy ünnepélyességgel ment végbe, a főhercegnő kíséretével visszautazott Bécsbe.

A forrongó Oroszország.

Budapest, június 26. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Varsóból jelentik, Lodzban még egyre tartanak a város egyes helyein az utcai harcok. Az éjjel az egyik torlasznál ütköztek meg a munkások és a katonák, amikor mindkét részről számosan estek.

Budapest, június 26. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Lodzból sürgönyzik, ott tegnap a cirkáló kozákok közé két bombát dobáltak, melyek 11 kozákokat megölték és 15-öt megsebesítettek.

Budapest, június 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervárról sürgönyzik: A cárnak a zemsztvóhoz intézett beszéde után a reakcionáriusok körében megindult az aknamunka, hogy a cárt alkotmányos terveitől visszariasszák. A forradalmárok erre most elhalálozták, hogy ha a cár nem tartja meg a szavát, akkor ők maguk kineveznek egy forradalmi kormányt.

Budapest, június 26. (A „Torontál” ered. távirata.) Varsóból táviratozzák: A fölkelés általános. A fölkelők felgyújtották Cirill herceg palotáját és a palota személyzetét legyilkolták. Az utca tele van halottakkal.

Az orosz-japán háború.

Budapest, június 26. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint New-Yorkból jelentik, a béketárgyalások a jövő hónap elején indulnak meg.

Budapest, június 26. (A „Torontál” ered. távirata.) Londoni jelentések szerint a mandzsuriai harctéren az oroszok és a japánok között a döntő ütközetnek július első napjaiban meg kell történni. A japánok ugyanis körülvették az oroszokat és egyre szűkebb gyűrűt vonnak Linevics tábornok hadserege körül. Linevics ilyen helyzetben ki nem kerülheti a mérközést s miután ugyszólván az egész orosz haderő ebben a gyűrűben van, az ütközet végleg dönteni fog a kelet-ázsiai harctéren a japánok és az oroszok között.

Halálos uzsonna.

Budapest, június 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Pécsről jelentik, Molnár Gyula ottani lakosnál uzsonna volt, a melyen számos vendég vett részt. Az uzsonnán két vendég, Krébecz János és Krausz Ferenc összeveszett, a minek az lett a vége, hogy Krausz úgy ütötte meg Krébeczet, hogy az meghalt.

Gyilkosság.

Budapest, június 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Sopronból jelentik, Dohnál János ottani szabómestert Német János kocsis meggyilkolta. A gyilkos kocsist letartóztatták.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1905. június 26.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki új	76	—	—	80	17.25	17.40
Pestvidéki új	76	—	—	80	16.95	17.15
Bánsági új	76	—	—	80	16.90	17.05
Bácskai új	76	16.40	16.55	80	—	—
Rozs elsőrendű					13.50	13.70
„ másodrendű					13.30	13.50
Árpa takarmány					14.—	14.60
„ égetni való					13.70	14.—
„ sörfőzésre való					0.—	0.—
Zab					13.—	13.60
Tengeri bánsági					15.50	15.80
„ másnemű					—	—
Repce káposzta					—	—
„ bánsági					—	—
Köles					0.—	C.—

Határidő-üzlet.

Budapest, június 26. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak ismét csökkentek. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:
 Buza (októberre) . . . . . 15.42 — —
 Tengeri (júliusra) . . . . . 14.86 — —
 Tengeri (májusra 1906.) . . . . . 10.52 — —
 Zab (októberre) . . . . . 11.04 — —
 Rozs (októberre) . . . . . 12.58 — —

Közgazdaság.

Lódíjazás Nagybecskereken.

— június 26.

A megyei gazdasági egyesület június 25-én, vasárnap lódíjazást tartott Nagybecskereken, mely ugy az elővezetett anyagmennyisége, mint minősége tekintetében kiválóan sikerült. A díjazásra csupán nagybecskereki járásbeli gazdák vezethették elé lovaikat, amennyiben az volt a cél, hogy ezen díjazás a nagybecskereki járásbeli lótenyésztés fejlesztésének adjon erőteljes lendületet.

A díjazás megtekintésére nagy számban jöttek össze a helybeli és a környékbeli gazdák. Gróf Csekonics Endrének, a megyei gazdasági egyesület elnökének képviseletében gróf Csekonics Sándor rogendorfi nagybirtokos jelent meg, ott voltak továbbá dr. Dellimanics Lajos főispán, Jankó Ágoston alispán, Botka Béla országgyűlési képviselő, Poroszkay Béla megyei főügyész, Szabó Gyula nyug. ezredes, dr. Perisits Zoltán polgármester, dr. Magyar Károly, Dörmann Henrik százasos, a verscei méntelep parancsnoka, Treisz János méntelepi állatorvos, Marton Andor és Jakabházy Béla titkárok, Weress Kelemen, Barényi Gyula zombolyai uradalmi kasznár, Fülep György városi kir. állatorvos, Grelinger Ferenc zombolyai uradalmi gyakornok, Giffinger Zsigmond városi jegyző, Naszke Károly város-gazda, Kupuszárovi Jenő és Berkes Lajos városi kapitányok, Rigó István, megyei tb. főjegyző, Tarnay Ferenc, Krumenacker József, Steyer István földbirtokosok, továbbá a németvárosrészi gazdák nagy számban, számos helybeli szerb gazda s a nagybecskereki járás valamennyi községéből nagyszámu földmivesgazda.

A díjazás pontban 9 órakor vette kezdetét, a mely időre az elővezetett lovak csoportosításával példás rendben elkészült a rendezőség.

A bíráló bizottság következőleg alakult meg: Elnök: Csekonics Sándor gróf; tagok: dr. Perisics Zoltán, Dörmann Henrik, dr. Magyar Károly, Barényi Gyula, Fülep György, Treisz János.

A bíráló 12 óra után ért véget; a megítelt díjakat a bíráló-bizottság elnökének nevében Marton Andor, a megyei gazd. egyesület titkára osztotta ki, ki a jutalmazottakhoz dicsérő és buzdító beszédet intézett.

A bíráló-bizottság a jutalmakat a következőknek ítélte:

Diszoklevelet nyertek gondos tenyésztésért:

Putz Jakab Bégaszentgyörgy, 3 éves pejkancájáért. Hiller Arnold Nagybecskerek, 2 éves fekete kancájáért. Wenczel János Ernesztváza, 2 éves fekete kancájáért. Krumenacker József Nagybecskerek, 2 éves pejkancájáért. Lalleur Péter Ernesztváza, 1 éves kancájáért. Kögl Béla Németécska, 2 éves kancájáért. Bartole Károly Ernesztváza, csikós kancájáért.

Pénzdíjakat nyertek.

I. Szopós (vagy elválasztott) csikóval bemutatott anyakancákért:

I. díjat 40 kor. nyert: Jägel Miklós Ernesztváza. II. díjat 30 kor. nyert: Rörich Péter Nagybecskerek. III. díjat 20—20 kor. nyert: Polovics Ferenc Ernesztváza, Prungl János Lázárföld, Janovszki Ádám Tótáradác. IV. díjat 10—10 kor. nyert: Steyer István Nagybecskerek, Wenczel János Ernesztváza, Grosz József Klekk, Aca Kurucsi Nagybecskerek, özv. Bakó Amália Tótáradác. V. díjat 5—5 kor. nyert: Schlechter József Németelemér, Kolinger Domokos Katalinfalva, Mihálylovics Milán Bótos, Kovács István Felsőmuzslya, Kálmán István Felsőmuzslya, Lele Juon Nagytörök. Ezen csoportba elővezetve lett összesen 51 darab.

II. Hároméves kancacsikókért.

I. díjat 40 koronát nyert: Guth Ferenc Ernesztváza. II. díjat 30 koronát nyert: Markov Dusan, Bégaszentgyörgy. III. díjat 20 koronát nyert: Andrez János, Ernesztváza. IV. díjat 10—10 koronát nyertek: Krumenacker János, Nagybecskerek, Jung János Németelemér, Bartole Károly Ernesztváza, Krumenacker József, Nagybecskerek, Lele Juon Nagytörök, Tissie Ferenc Rudolfsnád, Bődő György Felsőmuzslya. Ezen csoportba elővezetve lett összesen 19 darab.

III. Egy és kételés csikókért.

I. díjat 30 koronát nyert: Petri János Ernesztváza. II. díjat 20—20 koronát nyert: Wenczel János Ernesztváza, Andrez János Ernesztváza. III. díjat 10—10 koronát nyert: Klekker Miklós Bégaszentgyörgy, Rasinus Péter Katalinfalva, Jován Dimity Bótos. IV. díjat 5—5 koronát nyert: Schmidt Jakab Nagybecskerek, Steyer István Nagybecskerek, Tomnik Szauer Lázárföld, Özv. Bakó Amália Tótáradác, Koszó Ádám F.-Muzslya, Kis Pál F.-Muzslya, Pape Sebestyén Ernesztváza, Rosz Ádám Német-Elemér. Ezen csoportba elővezetve lett összesen 78 darab.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyezték a Nagybecskereken, 1905. évi június hó 25-én megtartott helyi vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	7.60 korona
kétszeres		7.20
rozsa		6.—
árpa		6.50
zab		6.50
kukorica		7.50
uj		6.50
repce		11.—
széna I.		6.—
II.		5.—
szalma I.		4.—
II.		3.—
burgonya (uj) 1 kilogr.		0.10
marhahus I. 1 kilogr.		1.12
II.		1.04
borjú hus		1.20
disznó hus		1.20
juh hus		1.16
zsir		1.60

Nyilttér.*)

Legjobb alpesi tejet tartalmaz!

NESTLE ALPINE **gyermekliszt** Legtökéletesebb tápszer-csecsemők részére.

Kísérleti czélokra fél dobozok a 1 Korona. A tisztelt szülőknek probadobozok és röpítők ingyen rendelkezésre állnak a **NERUDA NANDORNÁL** fele fóráktárban **BUDAPEST, IV. Kossuth Lajos utca 7 sz.**

(450b—6.4)

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1905. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:
 Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 5 óra 30 perc.
 Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 37 perc.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 58 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 45 p.
 Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

A kis emberek.

Ha a kis emberek együtt vannak és beszédbe keverednek, akkor kedvence témájuk arról philosophálnak, hogy a gazdagoknak milyen jó sorsuk van...

ki mélyebben tekinteni képes, ezen nívó felfogásra csak mosolyogni tud, mely szerint a pénznek varázserője, minden embert haj és nyomor ellen egy Arkannum lenne...

Különbben tényleg ezen a téren tudomány és technika erőlyesen fáradoznak a határt eltörölni és még a legszegényebbeknek is a modern gyógytetőket találmányait hozzá juttatni...

Ajánlok a közeli mezei munkaidőre csákovái vagy temesvári nagy raktárból kitünő szilvapálinkát

34 koronától feljebb hektoliterenkint. Purjusz Ignác, Temesvár-Józsefváros, Fröbl-utca 64. sz.

Irodai gyakornokokul

keres fiatal embereket, esetleg leányokat is, helybeli nagyobb cég. Irásbeli ajánlatok „Gyakornok” jelige alatt e lap kiadóhivatalába intézendők.

Nagytorák község előljáróságától.

1669. sz. 1905. 584-1.1

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy Nagytorák község határában levő Szekosán Jozsimtól vett 414 kat. hold, továbbá Duschnitz Miksa és társaitól vett 777 hold és Weisz Sándortól vett 260 hold, összesen 1431 hold szántóföldön gyakorlandó vadászati jog 1908. évi december hó 31. napjáig terjedő időre a község házában folyó évi július hó 10-én délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

Nagytorákon, 1905. évi június hó 19-én.

A községi előljáróság.

HIRDETÉSEK

FELVÉTERNEK A

„TORONTÁL”

KIADÓHIVATALÁBAN.

Használt

boroshordók megvételre kerestetnek.

Cim a kiadóhivatalban. 529-x.16

Advertisement for wine barrels with text: Szabad kézből eladó a melencei-utca 437. számú ház igen kedvező fizetési feltételek mellett. Tulajdonos: Nagybecskereki takarékpénztár.

Szeged-nagykikinda-nagybecskereki egyesült h. é. vasut.

Ervényes: 1905. évi május hó 1-étől.

Table with train schedules for Szeged-Karlova-Nagybecskerek and Nagyikinda-Karlova. Columns include Oda (Departure) and Vissza (Return) with various train numbers and times.